

UCHWAŁA NR XVI/269/15
RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 16 września 2015 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku
Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 roku, poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 163 z późn. zm.)

Rada Miasta Katowice
uchwała:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2015 roku Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, który jest elementem projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do Uchwały Nr XVI/269/15
Rady Miasta Katowice
z dnia 16 września 2015 r.

Sprawozdanie z realizacji w 2015 roku Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych "Teraz My!" przyjętego Uchwałą Rady Miasta Katowice nr XLVII/1100/14 z dnia 26 marca 2014 roku oraz Uchwałą zmieniającą nr VII/122/15 z dnia 1 kwietnia 2015 roku.

Wstęp

Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielowymiarowym, które dotyczy różnych sfer życia jednostki. Nastawienie we współczesnym świecie na wartości utylitarne, konkurencja oraz trudna sytuacja na rynku pracy, stwarzają przed osobami niepełnosprawnymi wiele ograniczeń.

Wzrost liczby osób, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności powoduje, iż zagadnienie niepełnosprawności staje się coraz istotniejszym problemem społecznym. Niepełnosprawność jest traktowana jako jedna z głównych przyczyn marginalizacji społecznej. Jednocześnie pojawienie się niepełnosprawności w życiu jednostki ogranicza lub uniemożliwia korzystanie z dóbr, takich jak posiadanie pracy, założenie rodziny, zdobycie wykształcenia, swobodne poruszanie się po okolicy zamieszkania i inne, w związku z czym, osoba niepełnosprawna nie ma możliwości ujawnić w całości swojego potencjału.

Odpowiedzią na wymienione problemy była realizacja od 2010 roku Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, którego nazwa w 2011 r. została zmieniona na Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”. Program ten skierowany był do osób z niepełnosprawnością oraz do wszystkich mieszkańców Katowic, którzy w sposób aktywny chcieliby przyczynić się do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu była poprawa jakości życia i integracja społeczna osób niepełnosprawnych zamieszkujących Katowice oraz zwrócenie uwagi ogółu mieszkańców Katowic na problemy osób niepełnosprawnych.

Dla Programu określono następujące cele szczegółowe:

- identyfikacja potrzeb osób niepełnosprawnych,
- identyfikacja i uruchomienie potencjału zasobów ludzkich i społecznych sprzyjających poprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w mieście Katowice,
- stworzenie płaszczyzny dialogu obywatelskiego,
- zwiększenie gotowości osób niepełnosprawnych do podejmowania aktywności w zakresie rozwiązywania samodzielnie (poza instytucjonalnie) problemów lokalnych, w tym w szczególności problemów społecznych, z jakimi się borykają, przeciwdziałanie utrwalaniu się bezradności i pogłębianiu marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych,
- wzrost kompetencji społecznych i zawodowych osób niepełnosprawnych przekładający się na poprawę ich sytuacji na rynku pracy,
- konsolidacja społeczności osób niepełnosprawnych, animacja ich zaangażowania w życie społeczności lokalnej i życie publiczne, wsparcie postaw obywatelskich,
- wsparcie przedsięwzięć zwiększających możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych np. w formie zakładu aktywności zawodowej lub spółdzielni socjalnej,
- wsparcie realizacji oddolnych inicjatyw osób niepełnosprawnych,
- promocja idei wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wzbogacenie oferty instytucjonalnej (kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjno-sportowej) skierowanej do osób niepełnosprawnych.

Istotą lokalnych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, a więc także i Programu „Teraz My!”, jest stworzenie warunków umożliwiających osobie niepełnosprawnej maksymalne wykorzystanie jej potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności. Środowiska lokalne są najważniejszym i pierwszym czynnikiem inicjującym zmiany społeczne, zmiany mające dalszy niż tylko lokalny zasięg. Szczególną rolę społeczną odgrywają jednostki aktywnie uczestniczące w życiu społeczności lokalnych oraz organizacje społeczne.

Działania w ramach Programu w 2015 r. realizowane były przez trzyosobowy zespół, w którego skład wchodził starszy pracownik socjalny – koordynator, trener umiejętności społecznych i zawodowych oraz specjalista pracy z rodziną.

Program „Teraz My!” był realizowany poprzez działania o charakterze środowiskowym, instrumenty aktywnej integracji oraz działania nakierowane na promocję.

Opis działań zrealizowanych w ramach Programu w 2015 roku

1. Działania o charakterze środowiskowym:

a) w ramach działań polegających na organizowaniu lub wsparciu organizacji spotkań lub imprez środowiskowych o charakterze integracyjnym dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia, zorganizowano zabawę integracyjną dla uczestników Programu „Teraz My!” w Spółdzielni Socjalnej Honolulu (łącznie dla ok. **50 osób**)

b) zrealizowano 3 inicjatywy oddolne

Inicjatywy oddolne były działaniami podjętymi w wyniku propozycji osób niepełnosprawnych i/lub osób z ich otoczenia, np. z działających na rzecz osób niepełnosprawnych organizacji pozarządowych. Oprócz zasadniczego efektu w postaci wzmocnienia oferty na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, realizacja inicjatyw wzmocniała możliwość działalności Programu – realizacja wszystkich inicjatyw wynikała z przeprowadzonej wcześniej pracy z przedstawicielami organizacji. W wymienionych niżej inicjatywach wzięło udział łącznie ok. **160 osób**:

- zorganizowano konkurs plastyczny pt. „Widok z mojego okna” (pomysłodawca i realizator: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Katowicach – Giszowcu),
- cykl zajęć pt. „Wspólne kibicowanie” (pomysłodawca i realizator: Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej im. św. St. Kostki),
- wyjazd rodzinno – integracyjny dla osób po kryzysie psychicznym do Parku Rozrywki Energyland w Zatorze (pomysłodawca i realizator: Śląskie Stowarzyszenie Rodzin „PSYCHE”).

2. Instrumenty aktywnej integracji:

W działaniach z zakresu aktywnej integracji w 2015 roku wzięły udział łącznie 103 osoby (uczestnicy projektu i ich otoczenie).

a) treningi kompetencji i umiejętności społecznych

W ramach treningów kompetencji i umiejętności społecznych realizowano szereg następujących zajęć mających na celu wspieranie rozwoju zainteresowań osób niepełnosprawnych, czy też stwarzanie okazji do wspólnego spędzania czasu osób pełno- i niepełnosprawnych, w taki sposób, aby obie grupy czerpały z tego

korzyść:

- zajęcia uspołeczniające – spotkania dla **10 osób** z autyzmem, na których ćwiczone były podstawowe
- umiejętności społeczne niezbędne w życiu codziennym (takie jak wspólne przygotowywanie i spożywanie posiłków, robienie zakupów, gry i zabawy, prowadzenie rozmowy, zajęcia rehabilitacyjne i integracji sensorycznej oraz masaże),
- mieszkanie treningowe – działanie skierowane zostało do **12 osób** (na co dzień uczestników katowickich dziennych ośrodków wsparcia), którzy zostali podzieleni na 3 grupy. Każda z grup przez miesiąc była zakwaterowana na całodobowy pobyt, w czasie którego pod okiem trenera ćwiczyła elementy samodzielnego życia (dbałość o higienę, przygotowanie i spożywanie posiłków, aktywność fizyczną, zakupy, załatwianie spraw urzędowych, samodzielne organizowanie czasu wolnego, planowanie czasu i wydatków); dzięki takim działaniom osoby niepełnosprawne mogły zweryfikować swoją gotowość do samodzielnej egzystencji oraz nabyć szereg nowych umiejętności i podejmować kluczowe decyzje. Rodzice uczestników mieli szansę na odpoczynek oraz uzyskali wsparcie w procesie usamodzielniania swoich dorosłych dzieci,
- spotkania Klubu Filmowego, który utworzony w ramach Programu, zrzesza osoby
- niepełnosprawne i ich opiekunów; celem spotkań jest nie tylko integracja grupy, ale także stworzenie kameralnego środowiska wzajemnego wsparcia, którego członkowie mogą wymienić się doświadczeniami, obawami, trudnościami i sukcesami; spotkania Klubu Filmowego są próbą przeciwdziałania wykluczeniu i izolacji środowiska rodzin niepełnosprawnych oraz sprzyjają obcowaniu osób niepełnosprawnych ze sztuką; w ramach treningów zorganizowano trzy spotkania klubu filmowego, w tym również wspólne wyjście do kina (ok. **20 osób**),
- zorganizowano 3 wyjścia na kręgle do Klubu Grawitacja w Katowicach (ok. **33 osoby**).

b) usługa Asystenta Osoby Niepełnosprawnej

Zadaniem Asystenta Osoby Niepełnosprawnej jest wsparcie osoby z niepełnosprawnością w organizacji i realizacji spraw życiowych oraz pomoc w załatwianiu spraw w urzędach. Jednocześnie Asystent Osoby Niepełnosprawnej jest jej towarzyszem oraz dba o jej wzrost aktywności w życiu publicznym. W 2015 roku instrumentem objęto **9 osób**.

c) sfinansowanie ćwiczeń fizycznych, usprawniających psychoruchowo, zajęć rehabilitacyjnych lub sfinansowanie kosztów turnusów rehabilitacyjnych

Ogromna potrzeba organizowania zajęć o charakterze sportowym, wynika z niskiej aktywności ruchowej osób niepełnosprawnych, co w znaczny sposób wpływa na ich zdrowie i samopoczucie. Do zajęć sportowych organizowanych w ramach Programu „Teraz MY!” zaliczyć można:

- zajęcia z tenisa stołowego - **12 osób**. Uczestnicy Programu „Teraz My!” mogą pochwalić się takimi również osiągnięciami jak zdobycie I i II miejsca w Integracyjnych Mistrzostwach Śląska,
- zajęcia z jogi – **5 osób**.

e) organizacja i finansowanie metod pracy w środowisku rodzinnym

W ramach tego instrumentu odbyło się **12 spotkań** z rodzicami osób niepełnosprawnych, których celem jest

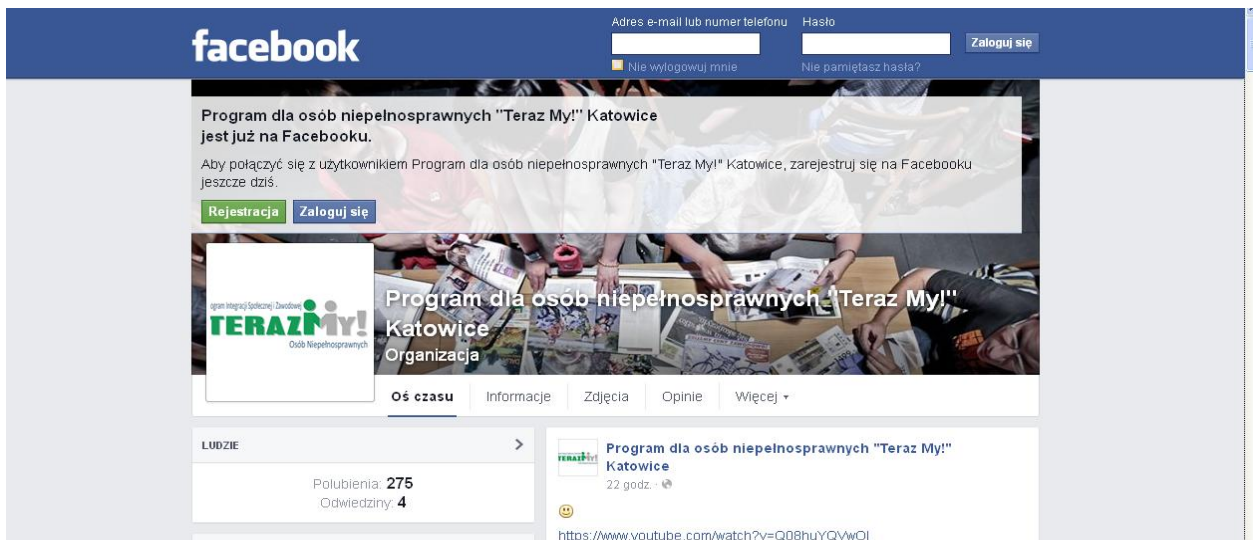
wsparcie w zaakceptowaniu i wprowadzeniu w system rodzinny zmian zachodzących w wyniku procesu usamodzielniania osób z niepełnosprawnością.

3. Działania promocyjne:

Od początku realizacji Programu czyniono starania, aby jego oddziaływanie było możliwie najszersze, a w poszczególnych działaniach udział brały osoby, które mogą z nich jak najpełniej skorzystać.

Do najważniejszych działań promocyjnych w 2015 r. należały:

- dystrybucja informacji wśród pracowników socjalnych pracujących w specjalności osób starszych i niepełnosprawnych, Sekcji Osób Niepełnosprawnych,
- dystrybucja informacji poprzez organizacje tworzące Grupę Doradczą (podczas spotkań, przy wykorzystaniu mailingu),
- aktywny udział i przekazywanie informacji podczas imprez środowiskowych, realizowanych w ramach Programu,
- prowadzenie profilu Programu „Teraz MY!” na portalu społecznościowym.

Realizacja założeń Programu:

Rezultaty miękkie:

- a) w związku z uczestnictwem w zajęciach z zakresu treningów kompetencji i umiejętności społecznych, zajęć usprawniających fizycznie, nastąpił wzrost kompetencji i umiejętności społecznych uczestników Programu, w tym w obszarze rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej,
- b) poprzez wsparcie pomysłów, a także zaangażowanie i pomoc w organizacji zajęć i innych działań, wzmocniło się w uczestnikach poczucie sprawstwa,
- c) poprzez usługę asystenta osoby niepełnosprawnej oraz zaangażowanie w działania realizowane przez Program nastąpił wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu publicznym.

Rezultaty twarde:

- a) zorganizowano **1 imprezę integracyjną** dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia,
- b) zaplanowano i przeprowadzono **3 oddolne inicjatywy lokalne**,

- c) **9 osób** skorzystało z usługi asystenta osoby niepełnosprawnej,
- d) **42 osoby** skorzystały z zajęć treningu kompetencji i umiejętności społecznych,
- e) **17 osób** wzięło udział w zajęciach rehabilitacyjnych i ćwiczeniach fizycznych.

Podsumowanie

Rok 2015 był szóstym rokiem realizacji Programu „Teraz My!”. Oprócz opisanych wyżej założeń, zespół Programu kontynuował prace związane z realizacją dodatkowych celów dotyczących rozpoznania najważniejszych problemów społeczności niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, promocji Programu i zaistnienia w świadomości innych instytucji i organizacji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi.

Za najbardziej udane przedsięwzięcia i kierunki działań podjęte w 2015 r. realizatorzy Programu uznali:

- organizację mieszkania treningowego dla **12** osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- współpracę z rodzicami osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- organizację aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych poprzez zajęcia z jogi, tenisa stołowego,
- wyjście na przeciw potrzebom osób z autyzmem, ze szczególnym uwzględnieniem osób niskofunkcjonujących,
- poszerzenie grupy odbiorców Programu o rodziny osób niepełnosprawnych, co jest warunkiem pełniejszego oddziaływania na ich codzienne funkcjonowanie (Klub Filmowy dla rodzin),
- realizację tzw. inicjatyw oddolnych, możliwość ich zaplanowania, a później aktywnego włączenia się w ich organizację, wzmocniła w osobach zaangażowanych poczucie możliwości wpływania na życie swojej społeczności, a przy tym pozwoliła im na nabycie konkretnych umiejętności z zakresu pracy metodą projektu.

Wart podkreślenia jest fakt, że zdecydowana większość najbardziej owocnych kierunków działalności w 2015 roku została podjęta po uważnej ewaluacji Programu „Teraz My!” realizowanego od 2010 r. - potrzeba ich podjęcia została zasygnalizowana w sprawozdaniu z realizacji Programu.

Finansowanie realizacji Programu:

Projekt finansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, Priorytetu VII, Działania 7.1. Podziałania 7.1.1.

Całkowity koszt programu w 2015 roku wyniósł: 98 685,57 zł.

Wyjaśnienie: Łączny koszt realizacji Programu w 2015 roku jest wyższy od zakładanego pierwotnie o 104,59 zł. Zgodnie z umową o dofinansowanie projektu „Damy radę...”, którego częścią jest Program Aktywizacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, realizator mając na uwadze większą efektywność i zasięg projektu, może dokonywać przesunięcia środków finansowych do wysokości 10% wartości środków przewidzianych na poszczególne zadania. W toku realizacji projektu, powstawały oszczędności związane z uzyskaniem tańszych niż zakładano cen za niektóre usługi. Środki te Ośrodek postanowił przeznaczyć na zwiększenie ilości i dostępności działań m.in. kierowanych do społeczności osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.